

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/199/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216204280
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8216204280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Ružinov, IČO:47967692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, 821 01 Bratislava - Ružinov, proti žalovanému: C. D., L.. XX.XX.XXXX, G. XX, XXX XX N., o zaplatenie 1 952,42 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 1Csp/35/2016-143 zo dňa 08. 06. 2018 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„Žalovaný je p o v i n n ý žalobcovi zaplatiť 1.813,13 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15% ročne od 27.7.2014 do zaplatenia v splátkach vo výške 38,- eur mesačne splatných vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas, čím nastane splatnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

Stranám nepriznáva nárok na náhradu trov konania“.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase vzniku právneho vzťahu, čl. 3 ods. 1 - 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993, § 1 ods. 1, 2, 8, § 2, § 9 ods. 1, 2, 6, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku zmluvného vzťahu, § 52, § 53 ods. 1 - 6, § 54 ods. 1, 2, § 565, § 563, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

3. Vychádzal zo zistenia, že medzi predchodcom žalobcu a žalovaným bol založený záväzkový vzťah úverovou zmluvou zo dňa 10. 07. 2013, na základe ktorej poskytol predchodca žalobcu žalovanému úver 2 000 eur za podmienok uvedených v zmluve, vo VOP, obchodných podmienkach za použitia Obchodného zákonníka. Na účet žalovaného boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 2 000 eur, žalovaný plnil na účet žalobcu sumu 186,87 eura so započítaním na poplatky, úroky a istinu. Výzvou zo dňa 11. 07.

2014 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie sumy 2 362,88 eura v lehote 10 dní od doručenia výzvy z dôvodu predčasného zosplatenia úveru pre jeho neplnenie ku dňu 11. 07. 2014.

4. Súd vyhodnotil, že uzavretá zmluva je zmluva spotrebiteľská, lebo právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ, žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Vzťahy medzi účastníkmi na základe zmluvy vznikli v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku Smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv patrí, že nesmú obsahovať neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda také dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

5. Vo vzťahu k uplatnenej istine, úrokom, poplatkom a úrokom z omeškania žiadaným žalobcom z úverovej zmluvy, súd skonštatoval, že v zmluve absentuje riadne uvedenie údajov o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť žiadanej v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. Ďalej absentujú náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. (celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť), nesprávne je určená RPMN, zároveň sú v zmluve nesprávne vyčíslené celkové náklady spotrebiteľa, ktoré má na úver zaplatiť. Neobstojí dôkaz predložený žalobcom, a to predpis splátok k zmluve, nakoľko uvedená listina nie je súčasťou zmluvy, lebo zo znenia predloženej zmluvy o úvere to nevyplýva a zmluva ani neobsahuje dohodu o amortizácii istiny, úrokov, či ďalších nákladov, či právo spotrebiteľa podľa § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. Absencia týchto uvedených náležitostí zmluvy má za následok, že úver sa v tomto prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. Z toho vyplýva, že žalobca má právo na vrátenie len skutočne poskytnutého plnenia, teda poskytnutého úveru sumy 2 000 eur, prípadne právo na úhradu úrokov z omeškania z tejto sumy.

6. V danom prípade bol úver poskytnutý vo výške 2 000 eur, žalovaný uhradil na účet žalobcu sumu 186,87 eura, teda žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na istine sumu 1 813,13 eura (2 000 eur - 186,87 eura).

7. Vzhľadom k tomu, že úverová zmluva neobsahuje zákonom žiadané náležitosti, súd skonštatoval, že žalovaný môže byť v omeškaní len so zaplatením sumy 1 813,13 eura. Výzvou zo dňa 11. 07. 2014 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlhu vo výške 10 dní (§ 563 Občianskeho zákonníka). Žalovaný je preto v omeškaní so splatením dlhu už dňom nasledujúcim po splatnosti uvedenej vo výzve, teda odo dňa 27. 07. 2014. Preto súd rozhodol, že žalobcovi okrem istiny 1 813,13 eura patrí v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj úrok z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 27. 07. 2014 do zaplatenia, keďže žalovaný je naďalej v omeškaní s jej zaplatením.

8. Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanému rozsudkom určil v súlade s ust. § 232 ods. 3, 4 CSP s prihliadnutím na návrh žalobcu v splátkach vo výške 38 eur mesačne, zároveň určil podmienky splatnosti a zosplatenia dlhu v prípade jeho nesplácania s tým, že dlžná suma by mala byť zaplatená v primeranej lehote.

9. V prevyšujúcej časti súd žalobu vzhľadom na vyššie uvedené zamietol (vo vzťahu k istine, úrokom a prislúchajúcim úrokom z omeškania uplatnených z týchto súm) a neprihliadal na argumentáciu žalobcu, keďže je v rozpore s citovanými ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa. Zároveň súd v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 03. 2016, sp. zn. 20Co/50/2015, kde sa súd vysporiadal s otázkou nepriameho účinku Smernice.

10. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP tak, že nepriznal stranám sporu náhradu trov konania, nakoľko žalovaný si náhradu trov konania neuplatňoval, ani mu žiadne preukázateľne trovy

nevznikli a žalobca bol v konaní úspešný len čiastočne (neúspešný v časti istiny, vyčíslených úrokov a ďalších úrokov).

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, len proti výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Namietal, že neboli splnené procesné podmienky, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytýkal súdu prvej inštancie, že nemal možnosť sa procesne v konaní brániť, keď súd svojim postupom znemožnil mu účasť v konaní a bez toho, aby žalobcu oboznámil o výsledku posúdenia prejudiciálnej otázky o možnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, žalobu o zaplatenie peňažnej sumy zamietol. Ďalej odvolateľ uvádza, že súd prvej inštancie nevyzval žalobcu na vyjadrenie sa k otázke určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti a nepostupoval podľa § 129 CSP, a teda súd prvej inštancie mal žalobcu vyzvať aj na odstránenie vady podania vo veci samej, ktorá nebráni pokračovaniu v konaní, ak je to účelné pre ďalší priebeh konania. Odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie nevyzval žalobcu ani podľa § 157 CSP, aby sa vyjadril k predbežnému právnomu posúdeniu veci o vyhlásení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere za účelom rýchleho a hospodárneho konania. Súd prvej inštancie mal podľa odvolateľa vytýčiť termín predbežného prejednanie sporu podľa § 168 CSP, ktorého účelom je zabráneniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, akým napadnuté rozhodnutie nesporné je. Ďalej uviedol, že údaj o výške poskytnutého úveru, ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje, pričom takýto výklad súdu prvej inštancie je podľa názoru žalobcu šikanóznym uplatňovaním práva a prílišným formalizmom. S poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-42/15 samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, nakoľko je celková čiastka úveru jednoznačne identifikovateľná jednoduchým matematickým výpočtom. Rovnako odvolateľ nesúhlasí s tvrdením súdu týkajúcim sa skutočností, že v zmluve o úvere je uvedený nesprávny údaj o celkovej výške nákladov a výška RPMN je vypočítaná nesprávne. Nie je vôbec jasné, na základe akých skutočností súd tvrdí, že údaj o celkovej výške nákladov a RPMN je nesprávny. Žalobca súdu zaslal listinu s výpočtom RPMN, ktorý je vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzorec výpočtu RPMN žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi, do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. V predmetnom výpočte je vidieť, že 59.splátka úveru bola len vo výške 43,13 eura a 60.splátka úveru bola len vo výške 0 eur. Žalobca (banka) pred poslednou celou splátkou zasiela žalovanému (dlžníkovi) informáciu o výške poslednej splátky, čiže ak posledná splátka je vo výške 45,57 eura, tak žalobca zašle pred jej splatnosťou žalovanému list, ktorým mu oznámi túto poníženú splátku a zároveň mu oznámi, že sa jedná o poslednú splátku. Uvedené je práve z dôvodu, že bankový systém je nastavený na dobu splácania v rokoch, pričom samotný žalovaný si v žiadosti (okrem iného) má možnosť zvoliť výšku úveru, ako aj dobu splácania úveru v rokoch a z dôvodu, že výška mesačnej splátky (bez poistenia) je zaokrúhľovaná na celé eurá. S poukazom na ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. uviedol, že poplatky za nepovinné poistenie úveru sa nezapočítavajú do celkových nákladov úveru. Preto na základe uvedených skutočností uviedol, že celková výška RPMN bola vypočítaná správne a súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď z tohto dôvodu považoval zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne žiadal, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

12. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

14. Odvolací súd sa vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu zaoberal najprv tým, či postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP).

15. Odvolateľ vzhliadal dôvod naplnenia odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP v tom, že súd prvej inštancie ho nevyzval na vyjadrenie sa k otázke určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, teda nepostupoval podľa § 129 CSP. K tomu odvolací súd uvádza, že postup podľa § 129 CSP prichádza do úvahy vtedy, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné, či nezrozumiteľné, takýto postup je odôvodnený iba za splnenia podmienky, že pre daný nedostatok žaloby nemožno v konaní pokračovať. V posudzovanej veci však žaloba netrpela takými nedostatkami, ktoré by bránili súdu prvej inštancie v konaní pokračovať, preto nebol daný dôvod na postup podľa § 129 CSP. Pokiaľ žalobca neuviedol dostatočné skutkové tvrdenia, či nepredložil dostatočné dôkazy, odôvodňujúce jeho žalobný nárok, môže sa to premietnuť jedine v neunesení dôkazného bremena a následnom zamietnutí žaloby, nie je však v dôvodnosti postupu podľa § 129 CSP. Možnosť vyjadriť sa k predbežnému právnomu posúdeniu veci rozhodne neodôvodňuje postup podľa § 129 CSP, ide o postup spadajúci pod ust. § 181 ods. 2 CSP.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že inštitút predbežného prejednávania sporu upravený v ust. § 168 ods. 1 CSP je fakultatívnym inštitútom.

17. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti odôvodnil, je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

18. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe v časti nevyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

19. Vo vzťahu k odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd uvádza.

20. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne zhodnotil, že uzatvorená zmluva o úvere medzi právnym predchodcom žalobcu (Poštová banka a. s.) a žalovaným zo dňa 10. 07. 2013 (ďalej len „Zmluva“), je zmluvou o spotrebiteľskom úvere vychádzajúc z postavenia žalobcu ako veriteľa a žalovaného ako dlžníka zo zmluvy a že je namieste aplikovať zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku zmluvného vzťahu.

21. Súd prvej inštancie ustálil, že v predmetnej zmluve nie je dostatočne jasne uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v predmetnej zmluve nie je uvedený správny údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť.

22. Z obsahu zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu - Poštová banka a. s. a žalovaným (č. l. 20 - 21 spisu) má odvolací súd za preukázané, že výška úveru je 2 000 eur, výška mesačnej splátky 62,29 eura, počet splátok v mesiaci 60, úroková sadzba 24,50 % p. a., RPMN banky 27,44 % p. a., priemerná RPMN na trhu 20,44 % p. a., celková výška nákladov 1 465,08 eura a poistenie v podobe základného súboru poistenia.

23. Za situácie, že spotrebiteľ uhradí veriteľovi požadovaných 60 splátok vo výške 62,29 eura, zaplatí celkom 3 737,40 eura. Celkové náklady žalovaného tak predstavujú sumu 1 737,40 eura a nie sumu 1 465,08 eura ako vyplýva zo zmluvy. Z obsahu vyššie špecifikovanej zmluvy, ktorá je súčasťou spisu, nijako nevyplývajú skutočnosti, na ktoré v odvolaní poukazuje žalobca, a to, že výška 59. splátky bola vo výške 43,13 eura a 60. splátka úveru bola nulová. Takéto tvrdenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní (t. j. zmluva zo dňa 10. 07. 2013), a preto ich odvolací súd posúdil ako nedôvodné.

24. Konštrukcia, podsúvaná odvolateľom, o výške predposlednej a poslednej splátky, či neuvedenie dojednaného poistného následne do RPMN, je tak bez právneho významu, pretože tieto skutočnosti z hlavných parametrov úveru, uvedených v zmluve, jednoznačne nevyplývajú.

25. Žalobca v predmetnej Zmluve drobným písmom uviedol klauzulu s nasledovným textom: „Celkovú čiastku Úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom.“, no ani uvedeným neodstránil neurčitost' a nejednoznačnosť uvedeného údaju v zmluve týkajúceho sa celkových nákladov dlžníka.

26. Z čl. 2 Zmluvy tiež vyplýva, že žalovaný žiadal o poistenie schopnosti splácať úver výberom medzi základným súborom poistenia a komplexným súborom poistenia, a to vyznačením krížiku - základný súbor poistenia a splňa podmienky na vznik poistenia schopnosti splácať úver vo zvolenom súbore poistenia. V spodnej časti čl. 2 žiadosti o poskytnutie úveru je malým písmom naformulované, okrem iného, vyhlásenie klienta, že sa s týmito informáciami oboznámil, zvolené Poistenie si vybral slobodne, bez nátlaku a vyhovuje jeho potrebám a jeho finančnej situácii. Formuláciou textu žiadosti o poistenie a zakomponovaním naformulovaného vyhlásenia dlžníka malým písmom do ostatného textu, banka takouto formou skryla pre spotrebiteľa text, o ktorom je dôvodné sa domnievať, že ujde pozornosti spotrebiteľa a ktorým si banka v konečnom dôsledku ošetrila samotné uzatvorenie zmluvy o poistení. Žalovaný súčasne jedným podpisom na Zmluve o úvere podpísal aj tú časť zmluvy, ktorá sa týkala iného právneho úkonu (poistnej zmluvy) a ktorej podmienky sú ďalej uvedené v úverových podmienkach (čl. 11 Zmluvy). Takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu poistenia schopnosti splácať úver vo formulári, ktorý banka použila a následné „vyhlásenie spotrebiteľa o slobodnom výbere poistenia, bez nátlaku,“ je nanúteným poistením žalovanému. Pokiaľ za takýchto okolností právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavreli poistenie, mali byť náklady na poistenie zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa, čo preukázateľne neboli, preto údaj o RPMN v poistnej zmluve nie je uvedený správne a je uvedený v neprospech žalovaného, pretože nezohľadňuje všetky náklady žalovaného. Výška mesačného poistného, ktoré bolo dohodnuté v Zmluve ako základný súbor poistenia, napriek tomu, že nebolo zahrnuté medzi celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom podľa § 2 písm. g) ZoSÚ, tak nepochybne navyšuje hodnotu celkových nákladov spotrebiteľského úveru a výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/259/2018 zo dňa 18.10.2018).

27. Uvedené konanie nemožno posúdiť ináč ako nekalé, nakoľko žalobca ako veriteľ poskytol spotrebiteľovi nesprávne informácie o tom, aká bude hodnota jeho úveru.

28. „Za splnenie povinnosti uviesť údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ jednoznačnú vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný, ktorý údaj musí byť zrozumiteľný a bez pochybností poznateľný. Úverová zmluva je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia, bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru, alebo akékoľvek ďalšie oznámenia (tiež o inej výške predposlednej, či poslednej splátky), musia byť dohodnuté určito a jednoznačne jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou právneho predchodcu žalobcu v uzatvorenej zmluve jednoznačne a zrozumiteľne aj tento údaj uviesť a to v rámci hlavných parametrov úveru a tiež tak, aby nebol vo vnútornom rozpore s ďalšími parametrami úveru. Účelom úpravy spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu zodpovedá len taký výklad uvedeného ustanovenia, ktorý jasne a zrozumiteľne stanovuje (bez možnosti variabilných, či špekulatívnych interpretácií) aká je celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pričom netreba ďalej zdôrazňovať, že táto musí byť vzájomne súladná s ostatnými hlavnými parametrami úveru zavedenými do zmluvy.

29. Pri posudzovaní spornej otázky je potrebné vziať na zreteľ, že v spotrebiteľskom vzťahu je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. Preto treba od dodávateľa očakávať aj vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak takto nepostupuje, spreneverí dôveru druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania, a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje aj tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, zvlášť ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napr. zmluvné dojednanie musí mať dostatočnú veľkosť písma, nesmie byť vo

výrazne menšej veľkosti, ako ďalší text, nesmie byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Pri konštrukcii zmluvy a súvisiacich dokumentov je potrebné sa zaoberať tiež otázkou, či úmyslom dodávateľa skutočne bolo postupovať v zmysle zákona tak, aby priemerný spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy mal vedomosť o všetkých podstatných parametroch úveru a mohol tak posúdiť svoju úverovú zaťaženosť, v súvislosti s čím je potrebné dodať, že nekalé obchodné praktiky sú zakázané /§ 7 zák. o ochrane spotrebiteľa./ (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/13/2018 zo dňa 27.09.2018).

30. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25).

31. Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36, a zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 25).

32. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 31).

33. Možnosť súdu skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, už citovaný, bod 27).

34. Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Cofidis, už citovaný, bod 33, ako aj Mostaza Claro, už citovaný, bod 28).

35. Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, už citovaný, bod 34)

36. V tejto súvislosti je vhodné spresniť, že článok 6 ods. 1 smernice má kogentnú povahu. Okrem toho treba zdôrazniť, že podľa judikatúry Súdneho dvora predmetná smernica ako celok predstavuje opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereneného Európskej únii a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celej únii (pozri rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 37, ako aj Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 51).

37. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 52).

38. Princíp ochrany spotrebiteľa vyžaduje transparentnosť zmluvných dojednaní, ktoré sú spotrebiteľovi dodávateľom predkladané k podpisu. Z nich musí byť zrejmé, aké bude finálne finančné zaťaženie príjemcu úveru, lebo len takto informovaný spotrebiteľ môže urobiť spoľahlivú komparáciu na trhu dostupných a ponúkaných úverov bez toho, aby neskôr zistil, že vychádzal zo zámerne skreslených informácií. Problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze obchodných podmienok, ale v možnosti sa s nimi riadne oboznámiť v ich zreteľnom označení, formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať alebo odmietnuť.

39. Podľa odvolacieho súdu, nie je ničím výnimočným vysledovať, že súdne konania v rôznych podobách sa stávajú priestorom na sofistikované právne konštrukcie, ktorými sa sleduje obohatenie sa na úkor iného a kým osoba konajúca s takýmto zlým úmyslom vyzerá ako odborne zdatný subjekt, tak obeť takéhoto konania odborne slabý a neskúsený spotrebiteľ je vo výsledku osobou nezodpovednou. Zmysel a cieľ súdneho konania a výkonu spravodlivosti ekvity sa pri nadmerne formalistickom prístupe úplne vytráca. Za všetko hovorí výsledok takéhoto procesu, podľa ktorého je evidentne spotrebiteľ zaviazaný na plnenia z nečestných zmluvných podmienok v násobkoch k výške úveru.

40. Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov (porov. spravodlivosť nad formálne znenie zákona, správa prezidenta SR o stave republiky z 18. 06. 2015). Ústavné články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtnol Český Ústavný súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp. zn. II.ÚS 222/07).

41. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex officio súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd.

42. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex officio reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice.

43. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

44. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie predpokladov potrebných na výpočet RPMN. Pri výpočte RPMN sa vychádza aj z údajov § 9 odsek 2 písm. k/ ZoSÚ. K údaju o RPMN odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky.

45. Odvolací súd má za to, že v úverovej zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN. Odvolací súd zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokov, nákladov na poistenie a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto už len z tohto dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

46. Tento údaj v iných dokladoch by súd akceptoval len v prípade, ak by dlžník na túto skutočnosť bol upozornený priamo v zmluve odkazom na príslušnú listinu. V zmluve však žiadny takýto odkaz nie je, a teda v tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno.

47. Z týchto dôvodov je podľa odvolacieho súdu plne legitímny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovanému, a to v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ v zmysle ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Odvolací súd podotýka, že pre záver o bezúročnosti úveru, postačuje aj absencia čo i len jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

48. Čo sa týka námietky žalobcu o neprimeranosti a nevyváženosti poskytnutia ochrany spotrebiteľovi, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.01.2013, sp. zn. 6MCdo/9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „nezalosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je „princíp ochrany spotrebiteľa“. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

49. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil prihliadajúc aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

50. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

51. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).